

**SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
PAŃSTWOWEJ SZKOŁY I i II STOPNIA
W SUWAŁKACH**

ROK SZKOLNY 2025/2026

Spis treści

PODSTAWY OGÓLNE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO.....	3
I. PREAMBUŁA	3
II. PODSTAWY PRAWNE.....	3
III. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY I ŚRODOWISKA LOKALNEGO.	5
IV. MISJA I WIZJA SZKOŁY MUZYCZNEJ	5
V. SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY	6
VI. WARTOŚCI WAŻNE DLA SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ	7
VII. POWINNOŚCI WYCHOWAWCZE PRACOWNIKÓW PEDAGOGICZNYCH I NIEPEDAGOGICZNYCH.....	7
VIII. OGÓLNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO	9
IX. UCZESTNICY I REALIZATORZY PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO.....	10
PLAN WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY NA ROK SZKOLNY 2025/2026.....	11
I. WNIOSKI Z EWALUACJI PROGRAMU Z POPRZEDNIEGO ROKU SZKOLNEGO.....	11
II. PRIORYTETY WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNE CEA NA ROK SZKOLNY 2025/2026.....	12
III. Rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne CEA na rok 2025/2026.....	12
IV. DIAGNOZA AKTUALNYCH POTRZEB I ZAGROŻEŃ SZKOŁY	13
V. WYNIKAJĄCE Z DOKONANEJ DIAGNOZY CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE PLANU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO NA ROK SZKOLNY 2025/2026	19
VI. HARMONOGRAM ZADAŃ DO REALIZACJI W ROKU SZKOLNYM 2025/2026	20
VII. PLAN EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO.....	21

CZĘŚĆ PIERWSZA

Podstawy ogólne programu wychowawczo-profilaktycznego

I. PREAMBUŁA

Program wychowawczo – profilaktyczny Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. w Suwałkach obejmuje treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców. Zawiera wszystkie procesy wspierające rozwój dzieci i młodzieży oraz działania z zakresu profilaktyki, mające na celu zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym. Treści programu odpowiadają zapotrzebowaniom środowiska szkolnego, m. in. ukazują sylwetkę absolwenta szkoły, opisują cele i zadania, zasady ewaluacji programu oraz założenia dotyczące współpracy wychowawczej z rodzicami.

Nadrzędnym celem programu jest tworzenie warunków do właściwego rozwoju uczniów oraz kształtowanie postaw zdrowego i bezpiecznego stylu życia bez stosowania agresji i używek, wskazywanie wzorów zachowania, jak również zapobiegania sytuacjom i zachowaniom ryzykownym. Program wskazuje na konieczność budowania porozumienia szkoła – dom – środowisko, ich wspólnej aktywności wychowawczej i partnerstwa w podejmowaniu działań i decyzji wychowawczych i profilaktycznych.

Program wychowawczo – profilaktyczny powstał w wyniku doświadczeń i zgodnie z realizacją dotychczasowych programów wychowawczych, diagnozy środowiska szkolnego oraz analizy aktów prawnych. Zawiera zbiór treści i działań przyjętych przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są zgodne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania oraz priorytetami Centrum Edukacji Artystycznej.

II. PODSTAWY PRAWNE

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 483).
2. Konwencja o Prawach Dziecka (Dz.U. z 1991 r., nr 120, poz. 526).
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 59 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1991 r., nr 95, poz. 425 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz.U. z 1982 r., nr 3, poz. 19 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 1995, nr 10, poz. 55 z późn. zm.).

7. Ustawa z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 1982, nr 35, poz. 230 z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2005, nr 179, poz. 1485 z późn. zm.).
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2005, nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
10. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. 1994, nr 111, poz. 535 z późn. zm.).
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022 (Dz.U. 2017, poz. 458).
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r., poz. 1249 z późn. zm.).
13. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 sierpnia 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego (Dz.U. z 2019 r., poz. 1637 z późn. zm.).
14. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 czerwca 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1247 z późn. zm.).
15. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 30 października 2017 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki w szkołach artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne (Dz.U. z 2017 r., poz. 2058).
16. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r., poz. 1591 z późn. zm.).
17. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017 r., poz. 1578 z późn. zm.).
18. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1743).
19. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 5 listopada 2014 r. w sprawie ramowych statutów publicznych szkół i placówek artystycznych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1646).
20. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2003, nr 6, poz. 69 z późn. zm.).
21. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 sierpnia 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne szkoły i placówki artystyczne dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz.U. 2016, poz. 1375).
22. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245)

III. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY I ŚRODOWISKA LOKALNEGO.

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia w Suwałkach zwana dalej „szkołą” jest publiczną szkołą artystyczną. Jest jednostką budżetową i nie realizuje obowiązku szkolnego. Siedzibą szkoły jest budynek mieszczący się przy ulicy Muzycznej 1 w Suwałkach. Szkoła używa nazwy w pełnym brzmieniu: Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia w Suwałkach. Dozwolone jest również używanie nazwy szkoły w skrócie. Organem prowadzącym szkołę jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego – MKiDN z siedzibą w Warszawie. Organem sprawującym nadzór pedagogiczny jest Centrum Edukacji Artystycznej – CEA z siedzibą w Warszawie.

IV. MISJA I WIZJA SZKOŁY MUZYCZNEJ

Celem Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. w Suwałkach jest ukształtowanie sylwetki absolwenta - młodego artysty, twórczego człowieka, który chce i umie żyć mądrze w najbliższym otoczeniu, Polsce, Europie i Świecie.

- Rodzice posiadają pierwotne i największe prawa wychowawcze w stosunku do swoich dzieci
- Nauczyciele wspierają rodziców w dziedzinie wychowania
- Nauczyciele nie ponoszą wyłącznej odpowiedzialności za wszystkie możliwe zadania wychowawcze

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie uczniów w duchu wartości i poczucia odpowiedzialności, miłości do ojczyzny oraz poszanowania polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur.

Celem szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości, jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań

ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

V. SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY

Dążeniem Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. w Suwałkach jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę jest:

- świadomy swej wartości, twórczy, osiąga swój cel szanując potrzeby drugiego człowieka,
- otwarty, szczery, komunikatywny,
- znający mechanizmy radzenia sobie ze stresem i treścią,
- gotowy do bezinteresownej pracy na rzecz środowiska lokalnego i jego mieszkańców,
- tolerancyjny wobec światopoglądu, orientacji politycznych, religijnych i innych,
- samokrytyczny i ukierunkowany na samodoskonalenie się - zna swoje mocne i słabe strony oraz potrafi nad nimi pracować,
- odpowiedzialny za powierzone obszary działania i mienie szkoły
- zdolny do prawidłowych relacji z innymi ludźmi z uwzględnieniem zasad etycznych i moralnych,
- obowiązkowy, słowny, konsekwentny,
- odpowiedzialny za efekty pracy zespołowej,
- promujący zdrowy styl życia – dbający o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne,
- znający przeszłość własnego narodu i regionu, w którym mieszka oraz jego tradycje,
- szanujący dziedzictwo kulturowe,
- przygotowany do następnego etapu nauki.

VI. WARTOŚCI WAŻNE DLA SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ

Wartości ważne dla społeczności Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. w Suwałkach:

ODPOWIEDZIALNOŚĆ – rozumiemy jako rzetelność w wykonywaniu pracy, dbałość i wsparcie dla innych osób oraz troskę o wspólne dobro.

UCZCIWOŚĆ – traktujemy innych tak, jak byśmy chcieli być traktowani.

PIĘKNO – uwrażliwiamy na otaczający świat, by w efekcie końcowym mieć poczucie radości i spełnienia.

VII. POWINNOŚCI WYCHOWAWCZE PRACOWNIKÓW PEDAGOGICZNYCH I NIEPEDAGOGICZNYCH.

ZADANIA SZKOŁY

- kreowanie osobowości młodego artysty, wprowadzenie w świat kultury,
- włączenie społeczności lokalnej w działania szkoły, głównie dzięki współpracy z rodzicami i instytucjami publicznymi,
- inicjowanie działań w celu promowania szkoły na zewnątrz.

ZADANIA PRACOWNIKÓW PEDAGOGICZNYCH

Zadaniem każdego nauczyciela jest kształcenie osobowości ucznia poprzez stwarzanie konstruktywnych sytuacji wychowawczych aby:

- uczyć systematyczności, dokładności, punktualności, tolerancji, przestrzegania obowiązujących norm, pracowitości, poszanowania mienia,
- podnosić poczucie wartości uczniów i dążyć do wypracowania przez nich umiejętności podejmowania odpowiedzialnych decyzji oraz wyznaczania sobie celów i konsekwentnego dążenia do ich realizacji,
- uczyć poprawnej komunikacji i współpracy w grupie,
- zapoznać z zasadami kultury życia codziennego,
- uczyć troski o zdrowie i bezpieczeństwo własne i innych ludzi.

Powinnością nauczyciela jest również:

- uważne słuchanie ucznia - odbieranie jego emocji i potrzeb,
- uczenie świadomego przeżywania różnych uczuć i radzenia sobie z uczuciami trudnymi,
- pobudzanie ucznia do inicjatywy i samodzielności,
- stawianie się autorytetem - mistrzem dla ucznia; tworzenie klimatu wzajemnego zaufania,
- przestrzeganie praw dziecka,
- przestrzeganie kultury słowa (formy i zwroty grzecznościowe),

- stwarzanie atmosfery radosnego oczekiwania na występ,
- dostosowanie treści nauczania do realnych możliwości uczniów,
- obserwowanie i analizowanie postępów w nauce,
- sprawiedliwe ocenianie umiejętności i wiadomości uczniów,
- utrzymywanie współpracy z rodzicami i wspieranie ich w wychowaniu,
- organizowanie różnych form pomocy uczniom (np. pomoc koleżeńska w nauce),
- organizowanie sytuacji wychowawczych (np. wycieczki, koncerty),
- prowadzenie na bieżąco dokumentacji szkolnej (dzienniki lekcyjne, arkusz ocen itp.),
- doskonalenie umiejętności wychowawczych (rady szkoleniowe, treningi komunikacji interpersonalnej),
- uczestniczenie w różnych formach doskonalenia zawodowego,
- uczestniczenie w pracy wychowawczo-pedagogicznej (konsultacje ze specjalistami, praca w zespołach samokształceniowych).

ZADANIA PRACOWNIKÓW NIEPEDAGOGICZNYCH

- nadzór nad zmianą obuwia przez uczniów na terenie szkoły,
- wpuszczanie na teren obiektu szkoły wyłącznie osób do tego upoważnionych,
- pomoc w przestrzeganiu właściwych norm zachowania się uczniów w czasie przerw międzylekcyjnych,
- w przypadku niewłaściwego zachowania uczniów oczekujących na zajęcia - zwracanie uwagi.

Struktura oddziaływań wychowawczych obejmuje także Rodziców i Uczniów.

Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z nauczycielami,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

Uczniowie:

- aktywnie zdobywają wiedzę i umiejętności, wykorzystują jak najlepiej czas i warunki do nauki,
- rozwijają swoje zainteresowania i zdolności poprzez aktywne uczestniczenie w zajęciach,
- wyrażają swoje poglądy, nie naruszając dobra innych, szanują opinie innych osób,
- wpływają na życie szkoły przez działalność samorządową,
- współdziałają w realizacji celów i zadań stojących przed szkołą, są odpowiedzialni za wyniki swojej pracy i wszystkie sprawy społeczności uczniowskiej,
- przestrzegają zasad kultury współżycia w odniesieniu do kolegów, nauczycieli i innych pracowników szkoły,
- stwarzają atmosferę wzajemnej życzliwości, pomagają słabszym, przeciwdziałają wszelkim przejawom przemocy.

VIII. OGÓLNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne.

W szkole muzycznej naturalnym źródłem oddziaływania wychowawczego jest już sam rodzaj emocji i uczuć, jakie wzbudza kontakt z muzyką klasyczną. Obcowanie z muzyką naturalnie wpływa na osobowość ucznia, uwrażliwia na piękno i dobro. Nauka w szkole muzycznej bezpośrednio kształtuje odpowiedzialność, wytrwałość, systematyczność. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym.

Podstawowe zasady realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,

- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły,
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

Osobami odpowiedzialnymi za realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są:

- Nauczyciele,
- Rodzice,
- Rada Rodziców,
- Samorząd Uczniowski,
- Dyrektor Szkoły.

Program ten ma charakter otwarty i może być poddawany modyfikacjom i ewaluacji.

IX. UCZESTNICY I REALIZATORZY PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Uczestnikami i realizatorami Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są wszyscy pracownicy pedagogiczni i niepedagogiczni szkoły.

Pedagodzy - mistrzowie mają największy i najbliższy kontakt z uczniami, który należy wykorzystać nie tylko do realizacji celów dydaktyki artystycznej, ale również problemów wychowawczych i profilaktycznych.

CZĘŚĆ DRUGA

PLAN WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

NA ROK SZKOLNY 2025/2026

I. WNIOSKI Z EWALUACJI PROGRAMU Z POPRZEDNIEGO ROKU SZKOLNEGO

W trakcie roku szkolnego 2024/2025 zostało zrealizowanych wiele działań w zakresie wychowania i profilaktyki wynikających z planu pracy, sytuacji oraz bieżących potrzeb uczniów.

WNIOSKI:

1. Należy ciągle dbać, aby zajęcia w szkole przebiegały w przyjaznej atmosferze.
2. Należy dołożyć starań, aby uczniowie czuli się wysłuchani, wychodzić naprzeciw ich potrzebom.
3. W celu eliminowania zachowań agresywnych należy przeprowadzać rozmowy zarówno z uczniami, jak i ich rodzicami.
4. Uczniowie mają potrzebę większej aktywności pozalekcyjnej. Należy zachęcać ich do większego zaangażowania w sytuacjach pozalekcyjnych (wdrażanie w prowadzenie koncertów, zaangażowanie na piknikach i wycieczkach).
5. Należy utrzymywać i wzmacniać poczucie bezpieczeństwa wśród uczniów szkoły poprzez przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, aspołecznych i przemocowych.
6. Należy zachować czujność w obserwacji, czy w szkole nie pojawiają się zachowania przemocowe i kontynuować działania profilaktyczne mające na celu ich przeciwdziałanie.
7. Należy kontynuować działania profilaktyczne mające na celu przeciwdziałanie pojawieniu się w szkole zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających (pogadanka).

II. PRIORYTETY WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNE CEA NA ROK SZKOLNY 2025/2026

III. Rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne CEA na rok 2025/2026

1. Poszerzanie przez nauczycieli znajomości literatury psychologicznej i pedagogicznej kształcenia artystycznego ze szczególnym uwzględnieniem wydawnictw CEA

Zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dn. 6.09.2022 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz.U. z 2022 r. poz. 1914) zakres wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności niezbędnych do efektywnego realizowania obowiązków nauczyciela, których spełnianie jest sprawdzane przez komisję egzaminacyjną podczas egzaminu na stopień nauczyciela mianowanego obejmuje umiejętność stosowania w pracy wiedzy z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki (par. 6 ust 4); natomiast zakres wymagań dotyczących realizowania zadań lub podejmowania działań na rzecz oświaty oraz ich efektów, których spełnianie jest sprawdzane przez komisję kwalifikacyjną w postępowaniu kwalifikacyjnym na stopień nauczyciela dyplomowanego zawiera m.in. realizację zadania polegającego na opracowaniu podręcznika lub autorskiej pracy z zakresu oświaty lub rozwoju dziecka opublikowanej w czasopiśmie branżowym lub w formie innej zwartej publikacji (par. 7 ust 4 pkt c). A zatem dla nauczycieli szkół artystycznych niezwykle istotne jest zarówno tworzenie, jak i poszerzanie wiedzy, której głównym źródłem jest specjalistyczna literatura psychologiczna i pedagogiczna kształcenia artystycznego. W ramach pomocy merytorycznej dla nauczycieli szkół muzycznych, plastycznych, baletowych, psychologów, pedagogów szkolnych, wychowawców internatów i burs szkolnictwa artystycznego, rodziców oraz starszych uczniów, specjaliści ZPP CEA opracowali wykaz wybranych polskich i zagranicznych publikacji przedmiotowych oraz czasopism z zakresu psychologicznych i pedagogicznych podstaw kształcenia artystycznego, ze szczególnym uwzględnieniem wydawnictw Centrum Edukacji Artystycznej. Wykaz publikacji znajduje się w załączniku poniżej.

2. Zaangażowanie nauczycieli wszystkich specjalności w organizację pomocy psychologiczno- pedagogicznej w szkołach artystycznych

Uczniowie szkół artystycznych nie są wolni od doświadczania sytuacji trudnych, jak i nie są wolni od doświadczania różnorodnych trudności rozwojowych czy edukacyjnych. Szkoły artystyczne zobowiązane są do respektowania Rozporządzenia MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz Rozporządzenia MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie o zagrożonych niedostosowaniem społecznym. Kluczową kompetencją współczesnych nauczycieli szkół artystycznych jest poszerzanie umiejętności dydaktycznych z zakresu prowadzenia zajęć z uczniami uzdolnionymi artystycznie, ale doświadczającymi specyficznych potrzeb rozwojowych i/lub edukacyjnych. Niezbędne jest także zaangażowanie nauczycieli wszystkich specjalności w prace związane z formułowaniem stosownej do potrzeb dokumentacji i współpracy z rodzicami uczniów. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna ma przede wszystkim ułatwić szkolne

funkcjonowanie uczniom uzdolnionym artystycznie, choć z deficytami rozwojowymi. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna nie jest jednak zwolnieniem ucznia z osiągnięcia podstawowych wymagań programowych typowych dla specyfiki kształcenia artystycznego.

3. Diagnoza czynników chroniących i czynników ryzyka oraz zachowań ryzykownych wśród uczniów szkół artystycznych

Zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dn. 18.08.2015 w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249 z późn. zm.) przeprowadzenie w każdym roku szkolnym diagnozy czynników chroniących i czynników ryzyka występujących w środowisku szkolnym, w tym zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów szkół artystycznych należy do obowiązków każdej szkoły artystycznej, zarówno z pionem ogólnokształcącym, jak i realizującej kształcenie wyłącznie artystyczne oraz każdej bursy szkolnictwa artystycznego. Diagnoza winna być zrealizowana w terminie do 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego 2024/2025 (Dz.U. z 2018 r. poz. 2014). Dopiero na podstawie uzyskanych wyników zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego opracowuje plan, którego najbardziej istotną część stanowi harmonogram konkretnych działań wychowawczo-profilaktycznych do realizacji w br. szkolnym.

IV. DIAGNOZA AKTUALNYCH POTRZEB I ZAGROZEŃ SZKOŁY

Program Wychowawczo-Profilaktyczny ma odpowiadać na potrzeby rozwojowe uczniów i zagrożenia, przed którymi staje społeczność szkolna. W tym celu określana jest diagnoza w zakresie występujących w środowisku czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń. Przedmiotem niniejszej diagnozy szkolnej w zakresie problemów wychowawczych i profilaktycznych są potrzeby i zagrożenia społeczności Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Suwałkach.

BADANIE ANKIETOWE

W oparciu o rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne CEA na rok szkolny 2025/2026 został opracowany formularz do przeprowadzenia badania ankietowego.

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone w trzecim tygodniu września br.

Pytania dotyczyły minionego roku szkolnego, odpowiedzi wynikające z pytań zawartych w ankiecie były anonimowe.

W badaniu wzięło udział 34 nauczycieli PSM I i II stopnia w Suwałkach, 54 rodziców oraz 73 uczniów. Przeprowadzona analiza polegała na zestawieniu i opisie wyników procentowych odpowiedzi na poszczególne pytania zadane uczniom, rodzicom oraz nauczycielom.

Ankieta skierowana do UCZNIÓW (kl. IV-VI/6, III-IV/6, PSM II stopnia)

Czy w naszej szkole nauczyciele słuchają uczniów, biorą pod uwagę ich zdanie, są przyjaźnie nastawieni do uczniów i wychodzą naprzeciw ich potrzebom?

TAK – 93,1 %

NIE – 6,9 %

Czy używasz środków odurzających lub ich pochodnych?

Tak – 2,8 %

Nie – 97,2 %

Czy jesteś świadomy/świadoma konsekwencji wynikających z używania środków odurzających?

Tak – 92,2 %

NIE – 2,8 %

Czy zdarzyło Ci się, że ktoś zaproponował Tobie zażycie jakiegokolwiek środka odurzającego?

Tak – 25 %

Nie – 75 %

Gdybyś znalazł się/znalazła się w sytuacji, w której miałbyś/miałabyś problem z uzależnieniem od środków odurzających i ich pochodnych, do kogo zwróciłbyś się/zwróciłabyś o pomoc?

rodzic – 40,3 %

znajomy ,przyjaciół – 25 %

inne – 13,9 %

poradnia specjalistyczna – 11,1 %

rodzeństwo – 6,9 %

wychowawca klasy – 1,4 %

nauczyciel 1,4 %

Czy doświadczyłeś/doświadczyłaś przemocy fizycznej lub psychicznej w naszej szkole?

Nie – 87,5 %

Tak – 12,5 %

Czy Twoim zdaniem w szkole zapobiega się zagrożeniom w zakresie przemocy i zachowań agresywnych?

Tak – 72 %

Nie - 25 %

Czy Twoim zdaniem w szkole podejmowane są działania w zakresie zapewniania uczniom bezpieczeństwa?

Tak – 83,3 %

Nie – 16,7 %

WNIOSKI:

1. 93,1 % uczniów uważa, że nauczyciele słuchają uczniów, biorą pod uwagę ich zdanie i są przyjaźnie nastawieni do nich.

2. Niepokojący jest fakt, iż wśród naszych uczniów prawie 3% deklaruje, że używa środków odurzających lub ich pochodnych i nie są świadomi konsekwencji wynikających z ich używania.
3. 25 % uczniów zaproponowano zażycie środków odurzających.
4. 40,3 % uczniów zwróciłaby się o pomoc do rodziców, z badania wynika, iż 3 % uczniów zwróciłby się o pomoc do nauczyciela.
5. 25 % ankietowanych uczniów twierdzi, że w szkole nie zapobiega się zagrożeniom w zakresie przemocy i zachowań agresywnych, zaś 13 % doświadczyło przemocy w naszej szkole.
6. 83,3 % uczniów twierdzi, że w szkole podejmowane są działania w zakresie zapewnienia uczniom bezpieczeństwa.

Ankieta skierowana do NAUCZYCIELI

Czy uważa Pani/Pan, że pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest potrzebna w szkole artystycznej?

Zdecydowanie tak – 64,7 %

Raczej tak – 32,4 %

Raczej nie – 2,9%

Zdecydowanie nie 0 %

Jakie formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej stosuje Pani/Pan w swojej pracy? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi

-dostosowuję wymagania edukacyjne do możliwości psychofizycznych ucznia i jego potrzeb – 94,1 %

- rozpoznaję sposoby uczenia się i stosuję skuteczne metody nauczania – 85,3 %

- indywidualizuję pracę na zajęciach obowiązkowych i dodatkowych – 85,3 %

- dostosowuję warunki nauki do potrzeb psychofizycznych ucznia – 70,6 %

- organizuję zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia rozwijające uzdolnienia – 14,7 %

- biorę udział w warsztatach i szkoleniach dla nauczycieli – 70,6 %

- zachęcam uczniów do wzięcia udziału w warsztatach dla uczniów w zakresie rozwijania umiejętności uczenia się – 50 %

- inne – 5,9 %

Czy potrafi Pan/Pani rozpoznać objawy, które mogą świadczyć o trudnościach emocjonalnych?

tak - brak skupienia, trudności koordynacyjne, brak zrozumienia poleceń nauczyciela – 85,3 %

nie – 2,9 %

nie jestem pewien/pewna – 11,8 %

Czy pracowała Pani/Pan z uczniem, który posiada opinię lub orzeczenie z poradni psychologiczno-pedagogicznej?

tak, wielokrotnie – 14,7 %

tak, sporadycznie – 58,8 %

nie – 26,5 %

W jakim stopniu czuje się Pani/Pan przygotowana/y do pracy z uczniem z dysfunkcjami takimi jak: Spektrum Autyzmu, ADHD, inne *

3/5

Czy zdarza się, że rodzice nie chcą współpracować w zakresie wsparcia ucznia?

tak, często – 20,6 %

sporadycznie -38,2 %

raczej nie – 35,3 %

nigdy – 5,9 %

Jakie szkolenia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej byłyby dla Pani/Pana najbardziej przydatne?

- rozpoznawanie trudności emocjonalnych u ucznia – 44,1 %

- dostosowanie metod pracy do potrzeb ucznia – 70,6 %

- komunikacja z rodzicami w sytuacjach trudnych – 58,8 %

- inne

Jakie zachowania ryzykowne zauważa Pani/Pan w środowisku uczniowskim? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi)

palenie papierosów (w tym e-papierosów) – 41,2 %

eksperymentowanie z alkoholem – 29,4

eksperymentowanie z innymi substancjami psychoaktywnymi – 29,4

przemoc słowna/fizyczna między uczniami – 61,8

hejt/wykluczenie w relacjach rówieśniczych – 55,9

cyberprzemoc – 32,4

wagarowanie/notoryczne spóźnienia – 23,5

inne – 23,5

Czy nauczyciele w szkole mają wystarczające kompetencje do rozpoznawania zachowań ryzykownych i reagowania na nie? *

zdecydowanie tak – 5,9

raczej tak – 55,9

raczej nie – 17,6

zdecydowanie nie - 0

trudno powiedzieć – 20,6

WNIOSKI:

1. 64,7 % nauczycieli uważa, że pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest potrzebna w szkole artystycznej.

2. 94,1 % nauczycieli dostosowuje wymagania edukacyjne do możliwości psychofizycznych ucznia i jego potrzeb, 85,3 % rozpoznaje sposoby uczenia się i stosuje skuteczne metody nauczania, indywidualizują pracę na zajęciach obowiązkowych i dodatkowych,

- 70,6 % dostosowuje warunki nauki do potrzeb psychofizycznych ucznia, bierze udział w warsztatach i szkoleniach dla nauczycieli. 50 % nauczycieli zachęcam uczniów do wzięcia udziału w warsztatach dla uczniów w zakresie rozwijania umiejętności uczenia się
3. 85,4 % nauczycieli potrafi rozpoznać objawy, które mogą świadczyć o trudnościach emocjonalnych takich jak brak skupienia, trudności koordynacyjne, brak zrozumienia poleceń nauczyciela jednak zależy zauważyć, iż 15 % nauczycieli ma z tym problem.
4. Zdecydowana większość nauczycieli deklaruje, że pracowała z uczniem posiadającym opinię z poradni psychologiczno-pedagogicznej.
5. Z badania wynika, iż nauczyciele czują się przygotowani w sposób niewystarczający do pracy z uczniem z dysfunkcjami takimi jak spektrum autyzmu, ADHD, inne.
6. Z ankiety wynika, że w szkole występuje problem we współpracy między nauczycielami a rodzicami w zakresie wsparcia ucznia z dysfunkcjami. Aż 20,6% respondentów wskazało, że trudności te występują często, a 38,2% – że pojawiają się sporadycznie. Można zatem stwierdzić, że znaczna część nauczycieli dostrzega brak zaangażowania rodziców w proces wspierania dzieci z trudnościami. Wyniki sugerują, że często rodzice nie wykazują chęci do współpracy lub nie podejmują wystarczających działań, co utrudnia skuteczne wsparcie edukacyjne i wychowawcze ucznia.
7. Większość nauczycieli deklaruje chęć wzięcia udziału w szkoleniach dotyczących: dostosowywania metod pracy do potrzeb ucznia, rozpoznawania trudności emocjonalnych u ucznia, komunikacji z rodzicami w sytuacjach trudnych.
8. Za najczęstsze zachowania ryzykowne wskazano: przemoc słowna/fizyczna między uczniami – 61,8 % hejt/wykluczenie w relacjach rówieśniczych – 55,9% dużym problemem jest również cyberprzemoc i używanie e papierosów.
9. Nieco ponad połowa ankietowanych nauczycieli stwierdziła, iż nauczyciele w szkole mają wystarczające kompetencje do rozpoznawania zachowań ryzykownych i reagowania na nie.

Ankieta skierowana do RODZICÓW

1. Klasa dziecka

cykl 4-letni - klasa 3-4 – 24,1%

cykl 6-letni - klasa 4-6 – 42,6%

PSM II stopnia – 27%

2. Czy Pani/Pana zdaniem nauczyciele dostrzegają trudności , z jakimi boryka się dziecko

tak – 37%

raczej tak – 42,6%

raczej nie – 3,7%

nie – 1,9%

trudno powiedzieć – 14,8%

3. Czy spotkali się Państwo z sytuacją, w której nauczyciel podjął działania wspierające dziecko (np. rozmowa, dostosowanie formy zajęć/wymagań/sposobu oceniania, dodatkowe konsultacje)?

Tak – 75,9%

nie – 7,4%

trudno powiedzieć – 16,7%

4. Jak oceniają Państwo umiejętności nauczycieli w pracy z uczniami doświadczającymi trudności?

bardzo dobrze – 46,3%

dobrze – 25,9%

przeciętnie – 7,4%

niewystarczająco – 0%

trudno powiedzieć – 20,4%

5. Czy ma Pani/Pan poczucie, że szkoła wspiera rozwój dziecka nie tylko muzyczny, ale również emocjonalny i społeczny?

Tak – 51,9%

częściowo – 25,9%

nie – 3,7%

trudno powiedzieć – 18,5%

6. Jakie formy wsparcia byłyby Pani/Pana zdaniem szczególnie potrzebne w szkole muzycznej?

większe zaangażowanie nauczycieli w pracę z uczniami z trudnościami – 14,8%

szkolenia kadry z zakresu pracy z uczniem z problemami emocjonalnymi/zaburzeniami rozwojowymi – 16,7%

dodatkowe konsultacje dla uczniów – 31,5%

lepszy kontakt szkoły z rodzicami – 27,8%

inne – 25,9%

7. Jakie zachowania ryzykowne zauważa Pan/Pani w środowisku uczniowskim? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi)

palenie papierosów (w tym e-papierosów) – 29,6%

eksperymentowanie z alkoholem – 11,1%

eksperymentowanie z innymi substancjami psychoaktywnymi – 11,1%

przemoc słowna/fizyczna między uczniami – 44,4%

hejt/wykluczenie w relacjach rówieśniczych – 40,7%

cyberprzemoc – 27,8%

inne – 35,2%

8. Czy nauczyciele w szkole mają wystarczające kompetencje do rozpoznawania zachowań ryzykownych i reagowania na nie?

zdecydowanie tak – 25,9%

raczej tak – 29,6%

raczej nie – 5,6%

zdecydowanie nie – 0%

trudno powiedzieć – 38,9%

9. Czy w ciągu ostatniego roku zaobserwował(a) Pan/Pani u dziecka:

nagłe zmiany w zachowaniu lub nastroju – 11,1%

izolowanie się od rówieśników – 9,3%

zwiększone zainteresowanie używkami/podejrzane zachowanie – 3,7%

inne - 75,9%

WNIOSKI

1. Prawie połowa ankietowanych to rodzice uczniów klas 4-6 cyklu sześcioletniego, nieco mniej to rodzice uczniów PSM II stopnia, najmniejszą grupę stanowią rodzice uczniów klas 3-4 cyklu czteroletniego.
2. 79,6 % ankietowanych rodziców jest zdania, iż nauczyciele dostrzegają trudności, z jakimi borykają się uczniowie. Niewielki procent ankietowanych rodziców twierdzi, iż nauczyciele nie dostrzegają problemów uczniów.
3. 75,9 % ankietowanych rodziców uważa, iż nauczyciele podejmują działania wspierające dziecko (np. rozmowa, dostosowanie formy zajęć/wymagań/sposobu oceniania, dodatkowe konsultacje).
4. 72,2 % ankietowanych rodziców uważa, że nauczyciele posiadają umiejętności pracy z uczniami doświadczającymi trudności.
5. 51,9 % ankietowanych rodziców uważa, że szkoła wspiera rozwój dziecka nie tylko muzyczny, ale również emocjonalny i społeczny natomiast niewielki odsetek ankietowanych rodziców było innego zdania zaznaczając odpowiedź NIE.
6. 31,5 % ankietowanych rodziców uważa, iż dodatkowe konsultacje dla uczniów są szczególnie potrzebną formą wsparcia dla uczniów szkoły artystycznej. 27,8 % ankietowanych rodziców wskazała na lepszy kontakt z rodzicami.
7. Za najczęstsze zachowania ryzykowne wskazano: przemoc słowna/fizyczna między uczniami, hejt/wykluczenie w relacjach rówieśniczych, dużym problemem jest również cyberprzemoc i inne zachowania ryzykowne.
8. 55,5 % ankietowanych rodziców uważa, że nauczyciele w szkole mają kompetencje do rozpoznawania zachowań ryzykownych i reagowania na nie , natomiast niespełna 40% ankietowanym rodzicom trudno powiedzieć czy nauczyciele w szkole mają wystarczające kompetencje do rozpoznawania zachowań ryzykownych i reagowania na nie.
9. Zdecydowana większość ankietowanych rodziców zaobserwowało w ciągu ostatniego roku u dziecka zachowania ryzykowne.

V. WYNIKAJĄCE Z DOKONANEJ DIAGNOZY CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE PLANU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO NA ROK SZKOLNY 2025/2026

Cele ogólne:

1. Poszerzanie przez nauczycieli znajomości literatury psychologicznej i pedagogicznej kształcenia artystycznego ze szczególnym uwzględnieniem wydawnictw CEA.
2. Zaangażowanie nauczycieli wszystkich specjalności w organizację pomocy psychologiczno pedagogicznej w szkołach artystycznych.

3. Diagnoza czynników chroniących i czynników ryzyka oraz zachowań ryzykownych wśród uczniów szkół artystycznych.

Cele szczegółowe:

1. Zaznajamianie nauczycieli z literaturą psychologiczno pedagogiczną

- Stworzenie miejsca z dostępną literaturą psychologiczną lub publikacjami z zakresu zdrowia psychicznego.
- Organizacja wspólnych działań mających na celu poszerzanie wiedzy z zakresu psychologii.

2. Monitorowanie zdrowia psychicznego uczniów

- Wprowadzenie regularnych zajęć z zakresu psychologii
- Promowanie postaw prozdrowotnych
- Zorganizowanie warsztatów z psychologami

3. Diagnoza czynników ryzyka i zachowań ryzykownych

- Przeprowadzenie diagnozy czynników ryzyka i ochronnych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli (ankiety).
- Opracowanie strategii zapobiegania zachowaniom ryzykownym
- Prowadzenie warsztatów dla nauczycieli, wychowawców i rodziców na temat rozpoznawania zachowań ryzykownych i metod interwencji.

VI. HARMONOGRAM ZADAŃ DO REALIZACJI W ROKU SZKOLNYM 2025/2026

STRATEGIA PROFILAKTYCZNO - WYCHOWAWCZA

- Zakup wartościowych czasopism o tematyce psychologicznej i udostępnienie ich do użytku społeczności szkolnej - gazetnik w miejscu ogólnodostępnym na parterze. Termin - rok szkolny 2025/2026.
- Poszerzenie wiedzy psychologicznej - Szkolenie Rady Pedagogicznej, pracowników administracji i obsługi dotyczące środków odurzających, skutków ich zażywania,

statystyk w odniesieniu do problemu i ryzyka zachowań młodzieży po zażyciu ich.
Termin - rok szkolny 2025/2026.

- Realizacja i wykorzystanie wiedzy zdobytej na szkoleniu w rozmowach z uczniami oraz ich rodzicami. Termin – rok szkolny 2025/2026.
- Współpraca z poradnią profilaktyczno- wychowawczą CEA nauczycieli. Termin - rok szkolny 2025/2026.
- Spotkanie Nauczycieli i Rodziców z funkcjonariuszem policji dotyczące skali problemu zażywania środków odurzających i innych substancji psychoaktywnych przez młodzież na terenie miasta Suwałk. Termin – rok szkolny 2025/2026.
- Spotkania nauczycieli z rodzicami po audycjach klasowych wspierające rodzicielskie kompetencje wychowawcze. Termin – rok szkolny 2025/2026.
- Poszerzenie wiedzy w ramach realizacji Programu wychowawczo-profilaktycznego. Zapoznanie się Rady Pedagogicznej z wynikiem przeprowadzonych badań ankietowych do diagnozy programu wychowawczo – profilaktycznego na rok szkolny 2024/2025. Termin – I semestr 2025/2026.
- Stosowanie wiedzy i umiejętności nabytych podczas szkoleń i pogadanek z odpowiednimi funkcjonariuszami na zajęciach z uczniami, zebraniach rodziców oraz spotkaniach indywidualnych z rodzicami przez nauczycieli szkoły. Termin – rok szkolny 2025/2026.
- Pomoc poradni psychologiczno – pedagogicznej znajdującej się na terenie miasta Suwałk. Termin – rok szkolny 2025/2026.
- Monitoring zachowań uczniów odbiegających od standardowych poprzez obserwację, reakcję, monitoring szkolny i ścisły kontakt z rodzicami. Termin – rok szkolny 2025/2026.

VII. PLAN EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Program wychowawczo–profilaktyczny będzie podlegał ocenie po zakończeniu roku szkolnego w celu podsumowania działań i założeń bezpośrednio z niego wynikających oraz wyciągnięcia wniosków do realizacji w przyszłym roku szkolnym. Przy dokonywaniu ewaluacji programu będą brane pod uwagę informacje uzyskane przez nauczycieli oraz rodziców wchodzących w skład rady rodziców po zakończeniu roku szkolnego.

Szkolny program profilaktyczno-wychowawczy został opracowany przez Radę Rodziców we współpracy z Radą Pedagogiczną.

Program wychowawczo – profilaktyczny przedstawiono na posiedzeniu rady pedagogicznej w dniu 26 września 2025 r. Zespół zadaniowy ds. opracowania programu wychowawczo-profilaktycznego: Nejman Jolanta – psycholog szkolny, Sak Chmielewska Alicja, Wołczek Ewa, Pękala Anetta, Gościowska Katarzyna.

.....

(26 września 2025 r., podpis, pieczęć)